

Faxe Kommune
Center for Ejendomme
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Postadresse:
Frederiksgade 9
4690 Haslev
Telefon 56203000

Kontoradresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte telefon 56203063
www.faxekommune.dk

Dato: 24. juli 2024

Sagsnummer:
01.05.08-p25-4-24

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af to delstrækninger i Tryggevælde Å

Ejendom: 1b, 1a Kelstup gård, 51 Turbyholm, samt matrikel 3 og 4d Børsted By
Beliggende: Tryggevælde Å, station 1.400-3.352 og 6.000-7.464

Faxe Kommune giver dig hermed dispensation til oprensning af to delstrækninger i Tryggevælde Å mellem station 1400 og 3352 og 6000-7464 på ovennævnte matrikler. Placering og udformning af projektet ses af bilag 1.

Afgørelsen er truffet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 2.

Dispensationen er nødvendig, fordi projektet skal udføres inden for et område, som er beskyttet natur².

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

1. Der må kun oprenses sand og mudder.
2. Sandet må fjernes ned til 10 cm under den oprindelige regulativmæssige bund.
3. Der må ikke opgraves fast bundmateriale.
4. Sten og trærodde må ikke fjernes. Hvis sten ved en fejl tages op skal disse udlægges i vandløbet igen.
5. Vandløbets brinker må ikke beskadiges.
6. Oprensningen skal foretages i perioden 1. september – 1. november.
7. Faxe Kommunes naturafdeling skal kontaktes senest én uge efter oprensningen er udført, hvorefter strækningen vil blive besigtiget.

Der er 4 ugers klagefrist på denne afgørelse, og projektet må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget til Miljø- og

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af d. 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Ifølge § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før afgørelsen er gyldig³.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev⁴.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Redegørelse

Projektbeskrivelse

Bunden er forhøjet på delstrækninger, hvor sediment er blevet aflejret over tid i Tryggevælde Å.

Faxe Kommunes drift har i april 2024 haft en konsulent ude og opmåle bunden i vandløbet. Opmålingen viser at der er brug for en oprensning. Ifølge opmålingerne er der et oprensningsbehov på dele af strækningerne i Tryggevælde Å mellem st. 1400-3552 og st. 6000-7464, se figur 1-3. Oprensningen består i, at fjerne den tilsanding, der har medført en ændring i åens tilstand.

Beskyttet natur

Tryggevælde Å er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelsen betyder, at der ikke må foretages væsentlige ændringer i tilstanden af naturtypen. En ændring kan f.eks. være at dræne, opdyrke, udgrave, opfylde, gødske, sprøjte eller tilplante arealerne.

Danmark har ca. 69.000 km vandløb. Hovedparten, omkring 75 procent, er mindre vandløb, bække og grøfter med en bundbredde på mindre end 2,5 meter.

Vandløbene danner forbindelse mellem landjorden og havet, og ud over at være levested for en lang række af dyr og planter, fungerer vandløbene som spredningskorridorer i landskabet. Dermed indtager vandløbene en nøglerolle i forhold til andre naturtyper

Der kan kun i særlige tilfælde meddeles dispensation til handlinger, som ændrer tilstanden af de beskyttede naturtyper, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper bevares. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er altså ikke i sig selv nok til at begrunde en dispensation.

For at man kan opnå dispensation til et indgreb, som ændrer områdets tilstand, så skal der være tale om et område, der ud fra naturbeskyttelse hensyn vurderes som uden særlig interesse, eller et indgreb, der i sig selv ikke vil medføre en afgørende forrykning af tilstanden i området. En anden særlig omstændighed, der kan begrunde en dispensation, kan være at det ansøgte indgreb har en naturforbedrende funktion.

³ Ifølge § 87 i naturbeskyttelsesloven.

⁴ Ifølge § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

I en afgørelse skal vi ligeledes sikre, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen.

Faxe Kommunes vurdering af sagen

Det offentlige vandløb Tryggevælde Å, er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. En lodsejer har fortalt os, at vandløbet er oprenset to gange over de sidste 80 år senest i 2011, der kan dermed ikke redegøres for oprensningen som en hidtidig drift. Derfor skal denne dispensation udarbejdes.

Sand og andet sediment kan påvirke vandgennemstrømningen i bundmaterialet og dermed nedsætte genluftningen og iltindholdet i vandløbet. Det betyder, at de organismer der lever på bunden, kan blive udsat for dårlige iltforhold, der ikke er gunstige for dem. En sandet bund vil som udgangspunkt indeholde få arter.

Smådyrene er vigtige for åen, men også som føde for fiskene og derfor kan en sandvandring indirekte påvirke fiskebestanden i vandløbet. Derudover vil finkornet sediment såsom sand tilsande gydebanks og fjerne de iltrige hulrum mellem gydegruset. Dermed dør fiskeæggen af iltmangel. Tilsanding af den grove bund og gydeområder kan derfor også være en hindring for, Tryggevælde Å kan opfylde sit miljømål for fisk jf. vandområdeplanerne.

Det er derfor vores vurdering, at en oprensning på de nævnte strækninger vil have en naturforbedrende effekt for vandløbet og er dermed i overensstemmelse med bestemmelserne for at der kan gives en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Natura 2000

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁵, at der for alle planer og projekter skal foretages en vurdering af, hvorvidt den påtænkte plan eller projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have en påvirkning ind i Natura 2000-området.

Vi har vurderet for nærmeste Natura 2000-område nr. 161 "Søer ved Bregentved og Gisselfeld", samt for Natura 2000-område nr. 149 "Tryggevælde Ådal" pga. hydrologisk sammenhæng med de strækninger, hvor bunden ønskes at oprenset.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 161 "Søer ved Bregentved og Gisselfeld" er beliggende ca. 4,8 km opstrøms fra station 1400-3552 som skal oprenses i Tryggevælde Å.

Området er særligt blevet udpeget som fuglebeskyttelsesområde for, at beskytte de ynglende rørhøge i området søer. Derudover er to af søerne, Sø Torup Sø og Ulse Sø, desuden udpeget som habitatområde for naturtypen kransnålealge-sø. Rørhøge yngler i området vådområder hvor der findes veludviklede rørskov. Derudover benytter de sig af de dyrkede marker, enge og græsarealer til at fouragerer.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Natura 2000-område nr. 149 "Tryggevælde Ådal" er beliggende ca. 6,7 km fra station 6000-7464 der skal oprenses i Tryggevælde Å har hænger hydrologisk sammen med de strækninger der skal oprenses.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte vandløbet og de store lavbundsarealer langs åen, herunder er der særligt fokus på områdets mange rigkær og dets tilknyttede flora og fauna. Derudover findes der tre arter på udpegningsgrundlaget; kildevældsvindelsnegl, skæv vindelsnegl og bredøret flagermus, som alle også er tilknyttet til vådområderne i ådalen.

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget på grund af projektets meget lokale påvirkning og den store afstand til de nærmeste Natura 2000-områder.

Bilag IV-arter

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Flagermus

Flagermus er vidt udbredt i Faxe Kommune, hvor de primært er tilknyttet de gamle godsejerskove i kommunen. Derudover lever flere arter af flagermus i gamle bygninger. Flagermus fouragerer primært langs landskabelige ledelinjer såsom skovbryn, vandløb og læhegn. Tryggevælde Å er ingen undtagelse og der fouragerer mange flagermus langs åen.

Flagermusene vil typisk fouragere ved skumringstid, hvor arbejdet med oprensning ikke finder sted og der fældes ingen træer i forbindelse med oprensningen. Ligeledes vil oprensningen ikke have en negativ effekt på flagermusenes fourageringsmuligheder, da der kun sker en ændring i åens bundstruktur på i Tryggevælde å mellem station 1400-3352 og 6000-7464.

Padde og andre bilag IV arter

Der er ikke registreret fund af bilag IV arter på eller nær projektstrækningen. Projektstrækningerne løber gennem opdyrket agerjord. Faxe Kommune har besigtiget strækningerne, og det er vores vurdering, at de dyrkede markarealer op til vandløbet ikke er potentielle leve- eller rastesteder for bilag IV arter. Derudover er det vores vurdering, at der ikke lever bilag IV i selve vandløbet inden for projektstrækningerne.

Det er vores vurdering, at opgravning af sediment, samt materiale der løsnes i forbindelse med opgravning af sediment, ikke vil have negativ betydning arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV, samt deres vigtigste yngle- og rasteområder

Samlet konklusion

I vores samlede vurdering har vi lagt særlig vægt på, at en oprensning kan forbedre forholdene for fisk og smådyr i åen ved at fjerne de mange sandpuder, som ødelægger dyrenes habitater.

Vi vurderer endvidere, at det ansøgte, ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder væsentligt. Det vil heller ikke ødelægge eller beskadige leve- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal Faxe Kommune underrettes⁶.

Hvis der findes spor af fortidsminder, som for eksempel mørke nedgravninger med trækul, flintredskaber, knogler eller keramik, skal gravearbejdet straks standses og fundet meldes til Museum Sydøstdanmark. Ifølge Museumsloven kan en byherre forud for igangsætning af et anlægsarbejde anmode museet om en udtalelse. I udtalelsen vurderer museet om det kan anbefales, at foretage en arkæologisk forundersøgelse eller om arealet kan frigives. Hvis arealet frigives og der mod forventning alligevel findes fortidsminder er det Slots- og Kulturstyrelsen, der bekoster en eventuel udgravning. Museet kan kontaktes på faxe@museerne.dk.

Faxe Kommune har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Offentliggørelse

Da vi anser denne afgørelse for at være af større betydning og af almindelig offentlig interesse, er afgørelsen offentliggjort ved annoncering på Faxe Kommunes hjemmeside

Afgørelsen er sendt til en række klageberettigede myndigheder, organisationer og foreninger, se bilag 3.

Bemærkninger og indsigt i sagen

Bemærkninger og indsigt i sagen

Du kan få aktindsigt i sagen, det vil sige, at du har mulighed for at se sagens dokumenter og få en kopi af dem. Det kan aftales på telefonnummer 56 20 29 87 eller med undertegnede.

Hvis du har spørgsmål til dette brev, eller til sagen generelt, er du velkommen til at kontakte mig enten ved at besvare som digital post, via mail raman@faxekommune.dk eller på telefonnummer 56 20 30 87.

Med venlig hilsen

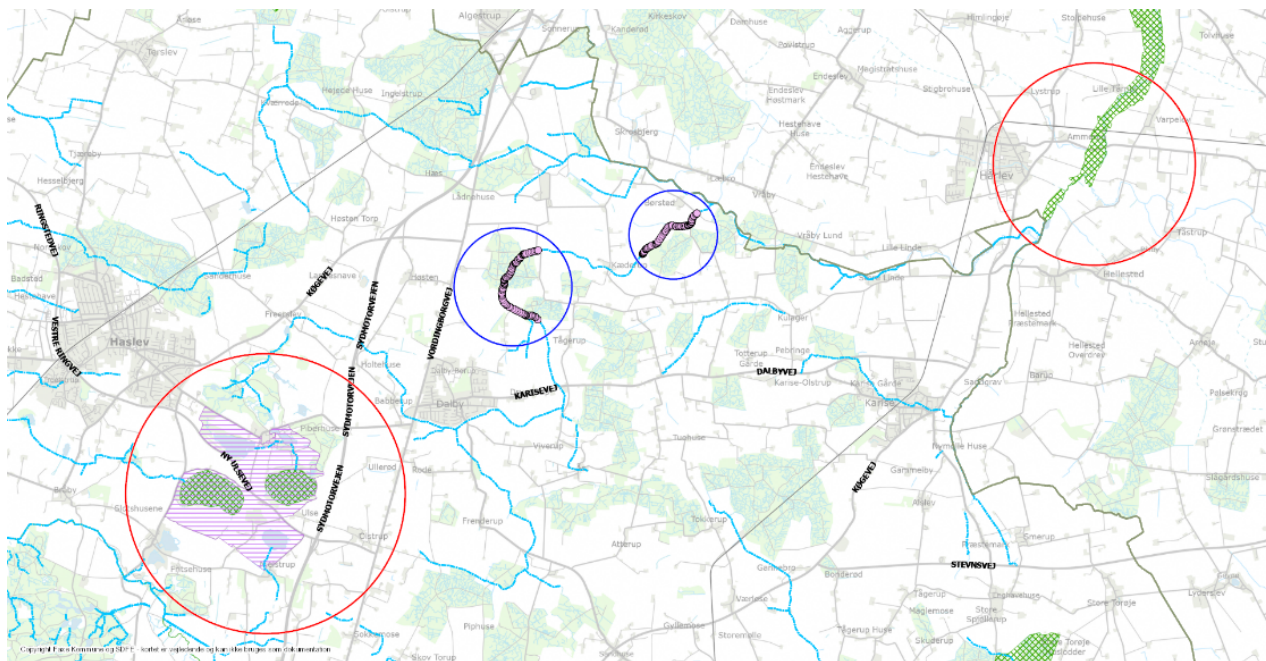
⁶ Ifølge § 21 i miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nummer 5 af den 3. januar 2023).

Rasmus Nyholt
Naturmedarbejder

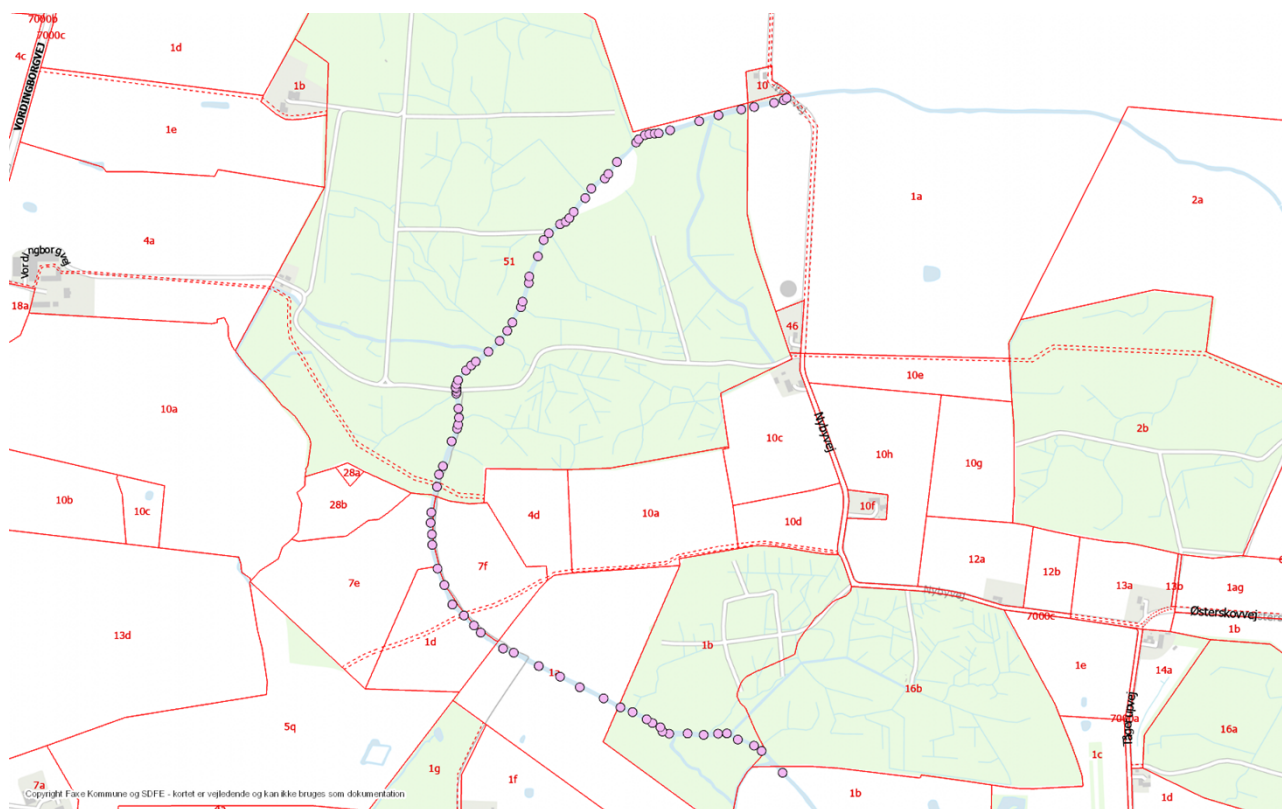
Bilag

1. Kortbilag
2. Opmålingsdata
3. Klagevejledning og søgsmål
4. Liste over kopister

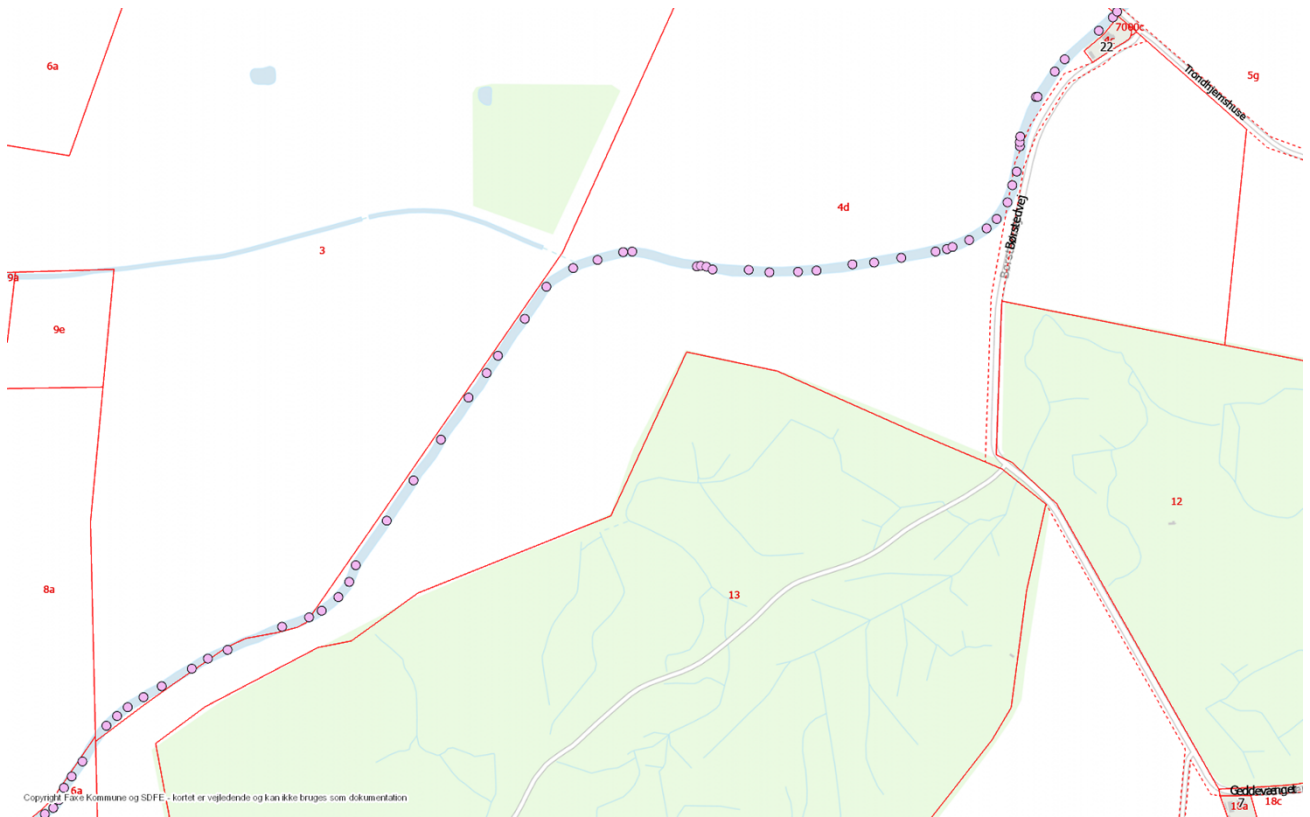
Bilag 1: Kortbilag

Oversigtskort, nærmeste Natura 2000 områder er markeret med rød cirkel, § 3 beskyttede vandløb er markeret med blå strek og de tre strækninger der skal oprenses er markeret med mørkeblå cirkler

Figur 2, vandløbsstrækningen i Trykgevalde å der skal oprenses mellem station 1400-3352 markeret med lyserøde prikker.

Figur 3, vandløbsstrækningen i Tryggvælde å der skal oprenses mellem station 6000-7464 markeret med lyserøde prikker.

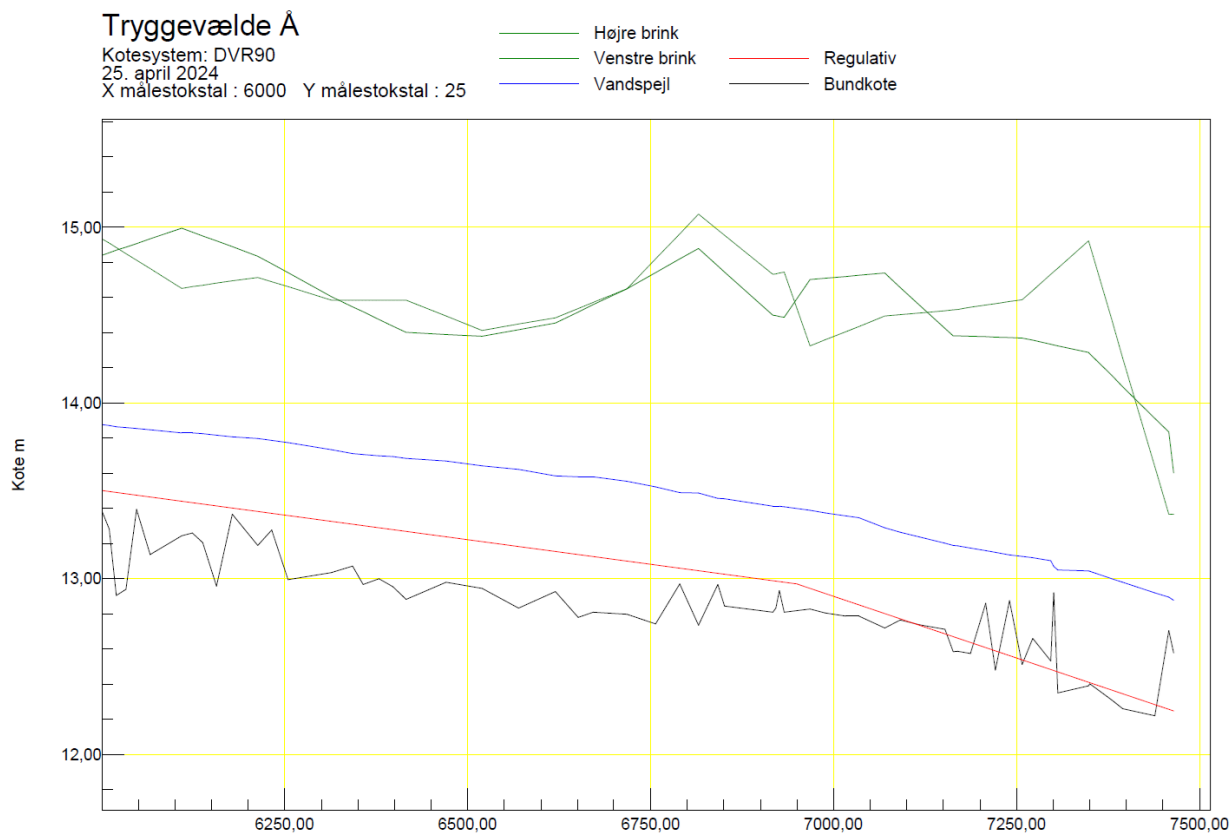

Luffoto af de to strækninger der ønskes oprenset, områderne omkring er opdyrkede marker og skov

Bilag 2: Opmålingsdata

figur 4 viser opmåling af Tryggevælde Å mellem station 1400-3352, nuværende bundkote er sort streg, der flere steder er over bundkoten beskrevet i regulativet (rød streg)

Figur 5 viser opmåling af Tryggevælde Å mellem station 6000-7464, nuværende bundkote er sort streg, der flere steder er over bundkoten beskrevet i regulativet (rød streg)

Bilag 3: Klagevejledning og søgsmål

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁷. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af [Nævnenes hus](#). Du skal logge på portalen med dit Nem ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Klagegebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Du er velkommen til at ringe til afdelingen på tlf. 56 20 30 61, når klagefristen er udløbet. Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

Søgsmål

Ønsker du at få prøvet afgørelsen ved domstolene, skal retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt⁸.

⁷ Ifølge § 78 i naturbeskyttelsesloven.

⁸ Ifølge § 88 i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 4: Kopi af denne afgørelse er sendt til

Frederik Stegler HedeDanmark	Fresb@hededanmark.dk
Stevns Kommunes Naturafdeling	teknil@stevns.dk
Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Danmarks Sportsfiskeforbund	post@sportsfiskeforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening Faxe	faxe@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Foreningen Natur, Miljø og Plan i Faxe Kommune	info@fnmp.dk
<u>Friluftsrådet</u>	Faxe@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Region Øst	lokalraad@friluftstraadet.dk
Miljøstyrelsen	mst@mst.dk
Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Sportsfiskeforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskeforbundet.dk
Sportsfiskeforbundet v/ Lars Thygesen	lbt@sportsfiskeforbundet.dk